

Frågor och svar

Om smittsamma sjukdomar och flyktingar

2015-11-05 Smittskydd Östergötland

1. Behöver personal på boenden vaccinera sig mot hepatit B?

Nej, att arbeta på ett asylboende innebär ingen ökad risk för hepatit B. Men kontakta sjukvården direkt för bedömning vid tillbud där någon kommer i kontakt med blod.

2. Behöver personalen vaccinera sig mot tuberkulos?

Nej, en sådan rekommendation finns inte generellt. Vaccination ger ett visst skydd mot lungtuberkulos, men man kan inte ange skyddet i procent eller förutsäga hur länge skyddet varar. Mot de allra farligaste tuberkulosformerna, som främst små barn kan få, skyddar vaccinet bra. Påfyllnadsdos rekommenderas inte då det inte anses förbättra skyddet.

Vaccination av personal inom omsorg och socialtjänst bedöms sällan vara motiverad. För personal inom sjukvården bör endast de som arbetar eller studerar i patientnära verksamhet på vissa sjukhuskliniker (lungklinik och infektionsklinik), på vissa laboratorier eller på obduktionsavdelning vara vaccinerade mot tuberkulos.

På en arbetsplats är det arbetsgivaren som riskbedömer och avgör vilket skydd de anställda ska ha (Arbetsmiljöverket AFS 2005:1).

3. Det finns en person på boendet med blodburen smitta (hepatit B, C eller hiv). Finns det några restriktioner?

Inga särskilda åtgärder behöver vidtas. Blodburna infektioner smittar inte via vanligt socialt umgänge. Personen har fått förhållningsregler av behandlande läkare.

4. Får en person med blodburen smitta vara med och laga mat?

Ja, matlagning innebär ingen smittrisk. Det är enbart vid tillbud som åtgärder behöver vidtas, vilket gäller oavsett om personen har en känd blodburen infektion eller inte. Med tillbud räknas exempelvis kontakt med blod genom stick- och skärskador eller blodstänk.

5. En person på boendet misstänks ha fått skabb. Vad ska göras?

Det är viktigt att en läkare har ställt diagnosen skabb innan behandling inleds, eftersom klådan kan ha andra orsaker som kräver annan behandling. I första hand bör man kontakta vårdcentralen för närmare råd, undersökning och behandling. Ibland kan även andra som varit i nära kontakt med en person med skabb, behöva behandling.

6. En person på boendet har insjuknat i tuberkulos. Kan personalen blivit smittad?

Risken är liten. För att bli smittad av tuberkulos krävs i regel långvarig och nära kontakt, samt att den sjuke har tuberkulos i lungor eller luftvägar. Tuberkulos i andra organ är inte smittsamt. Patientens behandlande läkare bedömer smittsamheten, och om det behövs har läkaren ansvar för att alla som kan ha smittats, kallas till undersökning inom tre månader. Små barn med tuberkulos är mycket sällan smittsamma.

7. En person på boendet får behandling mot tuberkulos. Vilka restriktioner gäller för personen?

Det viktigaste är att personen följer läkarens förhållningsregler så att ingen annan blir smittad. En

person med smittsam tuberkulos måste vara isolerad eller leva så att inga andra riskerar att bli smittade. Ofta innebär detta därför vård på sjukhus i början av behandlingen tills smittrisen bedöms ha försvunnit.

Personer med icke-smittsam tuberkulos kan bo kvar på boendet utan risk för andra, men måste komma på planerade läkarbesök och följa läkarens förhållningsregler samt behandling.

8. Behöver personerna som bor på boendet genomgå hälsoundersökning?

Nej, inte för att bo på boendet.

- Hälsoundersökning av asylsökande är ett erbjudande, men det är önskvärt att alla, oavsett boendeform, nyttjar denna möjlighet.
- Personalen bör uppmuntra och i möjligaste mån underlätta för de boende att genomgå hälsoundersökning.
- Det är i första hand för den asylsökandes egen skull som hälsoundersökningen görs.
- Genom att följa enkla hygienrutiner och att uppmana och hjälpa den som är sjuk att söka vård, så är risken att smitta sprids mycket liten – oavsett om hälsoundersökning är gjord eller inte.

9. Är en person skyldig att berätta för personalen om han eller hon har en smittsam sjukdom?

Nej, vid tillbud har personen egna förhållningsregler.

10. Om en person på boendet blir sjuk, vart ska personen vända sig?

Om det inte är akut ska man i första hand kontakta den vårdcentral som ligger närmast boendet. Vid livshotande eller akuta tillstånd söker man direkt på en akutmottagning eller ringer 112. Den som kan engelska eller svenska kan ringa telefonnummer 1177 till Vårdguiden som har öppet dygnet runt. Där får man sjukvårdsrådgivning och information om vilka mottagningar man kan kontakta för att få hjälp.

11. Innebär de ökade strömmarna av flyktingar en högre risk för smittspridning i Sverige?

Folkhälsomyndigheten följer läget och bedömningen nu är att det inte existerar något hälsohot eller utbredd ökad smittrisk för befolkningen. Folkhälsomyndigheten håller på att ta fram ett underlag som redovisar myndighetens bedömning gällande eventuell ökad smittrisk från flyktingar till övriga befolkningen.

12. Vad finns det för rekommendationer för livsmedelshanteringen på asylboende?

Regelverk för livsmedelshanteringen styrs av den lag som rör objektburen smitta, Miljöbalken (1998:808). Därför handhas dessa frågor av kommunernas miljöförvaltningar. Allmänna råd om hur livsmedel bör hanteras finns i broschyren "Fem nycklar till säkrare mat" från WHO (Världshälsoorganisationen).

Broschyren finns publicerad på 87 olika språk

Länk: http://www.who.int/foodsafety/areas_work/food-hygiene/5keys-poster/en/

Svenska: http://www.who.int/foodsafety/fs_management/5keys_swedish.pdf

Arabiska: http://www.who.int/foodsafety/publications/consumer/en/Five_Keys_Arabic.pdf?ua=1

Engelska: http://www.who.int/foodsafety/publications/consumer/en/5keys_en.pdf?ua=1

Vid frågor på innehållet eller tips på kompletterande frågor, vänligen kontakta Smittskyddet Östergötland på adress: smittskyddsensheten@regionostergotland.se

Texten publicerad med tillstånd av Smittskydd Västra Götaland

Revisionshistorik	
20151105	Rubrik: borttaget "asylboende", tillagt "flyktingar"
20151105	Fråga 2, första stycket: tillagt "Vaccination ger ett visst skydd mot lungtuberkulos, men man kan inte ange skyddet i procent eller förutsäga hur länge skyddet varar. Mot de allra farligaste tuberkulosformerna, som främst små barn kan få, skyddar vaccinet bra. Påfyllnadsdos rekommenderas inte då det inte anses förbättra skyddet."
20151105	Fråga 2, tredje stycket: tillagt "riskbedömer" och " (Arbetsmiljöverket AFS 2005:1)"